

Projekt

z dnia 11 lutego 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR 2026
RADY GMINY TURAWA**

z dnia 27 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Turawie za rok 2025 wraz z wykazem w zakresie potrzeb pomocy społecznej w Gminie Turawa**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1214) Rada Gminy Turawa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie za rok 2025 wraz z wykazem w zakresie potrzeb pomocy społecznej w Gminie Turawa, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy Turawa

Iwona Duda

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE ZA 2025 ROK

WRAZ Z WYKAZEM POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
W GMINIE TURAWIE NA 2026 ROK

TURAWA, LUTY 2026

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
PODSTAWY DZIAŁALNOŚCI ORAZ STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA	4
CELE I ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE	7
ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE W 2025	8
Realizacja zadań wynikających z ustawy o Pomocy Społecznej.....	8
Realizacja ustawy o Wspieraniu Rodziny I Systemie Pieczy Zastępczej	11
Fundusz Alimentacyjny	11
Realizacja dodatków mieszkaniowych I energetycznych.....	12
Realizacja świadczeń rodzinnych	13
Świadczenia opiekuńcze i zasiłki dla opiekuna	15
Realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	16
Czyste powietrze.....	17
Obywatele Ukrainy	18
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Turawa	18
USŁUGI SPOŁECZNE REALIZOWANE W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW UNIJNYCH	18
„Nie-Sami-Dzielni – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niepełnosprawne – III edycja”	18
„Bliżej Rodziny i Dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – Etap II”	19
WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE TURAWIE NA 2026 ROK.....	22

WSTĘP

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie rodzinom trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie niekorzystnym sytuacjom życiowym oraz podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z zapisem - art. 110 pkt. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r., poz. 901 ze zm.) „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej”.

Utworzenie i utrzymanie ośrodka jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę.

W szczególności pomoc społeczna polega na:

- pracy socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk stwarzających zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie jest jednostką organizacyjną Gminy Turawa, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Ośrodek został utworzony w celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej, oraz zadań zleconych gminie zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa.

W odniesieniu do brzmienia ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek ustawowo zobowiązany jest również, do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów ośłonowych.

Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi i kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Realizując zadania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców gminy i osób przebywających na jej terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy.

Wypełniając swoje zadania Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze gminy. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców gminy.

W celu realizacji coraz większej ilości zadań, wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spektrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Coraz bardziej istotne staje się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań, pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z wdrożoną polityką zarządzania ryzykiem i objęta jest kontrolą zarządczą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie , realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2024, poz. 1283 z późn. zm.), a także m.in.:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1483 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 120 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1135).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1691).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 350 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1461 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 132 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1208 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 79 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 246 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2039 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1718).

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 647 z późn. zm.).
- Dokumentacji opisującej przyjęte w Ośrodku: zasady rachunkowości wprowadzone Polityką Rachunkowości, postanowienia instrukcji kancelaryjnej wraz z jednolitym rzeczowym wykazem akt.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie jest realizatorem lokalnych programów:

- Gminnego Programie Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027, z którego sprawozdanie za rok 2025 stanowi załącznik 1 do niniejszego sprawozdania;
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, z którego sprawozdanie za rok 2025 stanowi załącznik 2 do niniejszego sprawozdania;

Ponadto w 2025 roku GOPS brał udział w opracowaniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030 oraz Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026-2030.

CELE I ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TURAWIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie realizuje zadania własne Gminy, oraz zadania zlecone w ramach polityki społecznej państwa. Zadaniem Ośrodka jest udzielanie pomocy w formach dostosowanych do rozpoznanych potrzeb interesariuszy, głównie:

- praca socjalna, oraz realizacja kontraktów socjalnych,
- pomoc w formie usług (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania),
- pomoc finansowa w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych,
- wypłacanie świadczeń i realizacja programów dla rodzin z dziećmi, wypłacanie świadczeń z tytułu niepełnosprawności, oraz z tytułu opieki nad osobami z niepełnosprawnością,
- realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz powadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- wydawanie zaświadczeń o dochodach do programu Czyste Powietrze,
- wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych,
- dożywianie dzieci i młodzieży,
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej,
- udzielanie pomocy rzeczowej (artykuły spożywcze, artykuły gospodarstwa domowego, odzież),
- wypłata stypendiów o charakterze socjalnym i zasiłków szkolnych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia,
- poradnictwo w sprawach rodzinnych, opiekuńczych, rentowych, emerytalnych,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym,
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej,
- obsługa finansowa, oraz organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Turawa,
- realizacja programów i projektów ukierunkowanych na podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz jakości świadczonych na ich rzecz usług.

Strukturę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie, na dzień 31 grudnia 2025 roku stanowiły następujące komórki organizacyjne:

- Sekcja Administracyjno – Gospodarcza
- Sekcja Finansowo – Księgowa I Kadr
- Sekcja Pracy Socjalnej, Wsparcia Rodziny, Seniora I Programów Celowych
- Sekcja Analiz, Realizacji Świadczeń I Sprawozdawczości

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Osoba/rodzina ubiegająca się o pomoc, zgłasza się do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu aktualnego zamieszkania. Decyzje o przyznaniu, lub odmowie przyznania świadczeń poprzedza przeprowadzenie przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Udzielenie pomocy w formie pracy socjalnej, lub poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie

do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W 2025 roku, z różnych form pomocy oferowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, skorzystało 381 rodzin tj. 535 osób w rodzinach.

W 2025 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy była: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. W porównaniu do 2024 znacząco nie zmieniła się powyższa statystyka dotycząca kryzysowej sytuacji rodziny, która spowodowała skorzystanie z pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne

Kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy w formie świadczeń pieniężnych w 2025 roku. wynosiły:

- 823,00 zł na osobę w rodzinie,
- 1 010,00 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznawana była głównie na zaspokojenie podstawowych potrzeb takich jak: zakup żywności, opału, leków, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego, oraz pomoc w uzyskaniu środków na uregulowanie opłat mieszkaniowych i zdarzenia losowe.

- Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy na podstawie stosownego orzeczenia, w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła w 2025 roku: dla osoby samotnie gospodarującej 1 229,00 zł miesięcznie, natomiast minimalna to 100,00 zł miesięcznie. Wypłata zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym z budżetu państwa.

- Z zasiłku stałego korzystało w 2025 r. 6 osób samotnie gospodarujących oraz 1 osoba w rodzinie. Łącznie wypłacono 68 świadczeń. 7 osobom pobierającym zasiłek stały opłacano składki na ubezpieczenie zdrowotne.
- Zasiłki okresowe w 2025 roku wypłacono 15 osobom (22 osoby w rodzinach). Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Wypłata zasiłków okresowych jest dotowana z budżetu państwa.
- Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe. w 2025 r. 25 osobom przyznano zasiłki celowe, z czego jednej specjalny zasiłek celowy. Świadczeń tych przyznano na łączną kwotę 40 660,00 zł a przeznaczone one były na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży oraz środków higieny osobistej.

W 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie wydatkował środki finansowe także na:

- dopłatę do kosztów utrzymania 9 osób w domach pomocy społecznej (zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym) — 386 576,00 zł,
- opłata za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych tj. 5 osób (w tym 2 osoby w schronisku dla osób bezdomnych oraz 3 osoby w noclegowni) — 30 914,00 zł,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd dla 1 osoby – 13 581,00 zł.

Świadczenia niepieniężne

Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania osoby - łącznie z pomocy w formie usług skorzystało 26 osób niesamodzielnych z uwagi na wiek lub stan zdrowia. Usługami opiekuńczymi (zadanie własne gminy) objęte były osoby samotne, przewlekłe schorowane, z niepełnosprawnością, wymagające pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego. W roku 2025 zrealizowano 2 164 godziny godzin usług opiekuńczych dla wyżej wymienionej grupy.

W roku 2025 koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił 20,00 zł zgodnie z podjętą uchwałą Rady Gminy Turawa w tej sprawie.

- Program „Opieka 75+” - Strategicznym celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Środki finansowe z Programu „Opieka 75+” przeznaczone są na dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w wysokości 60% kosztów ich realizacji. W wyniku realizacji programu usługami

opiekuńczymi objęto 22 osoby, świadcząc 1242,5 godzin usług. Dotacja z budżetu państwa wykorzystana na realizację usług w ramach Programu „Opieka 75+” wyniosła 5 946,00 zł.

- Program „Posiłek w szkole i w domu” wieloletni rządowy program na lata 2024—2028, jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe. Program skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Program zapewnia wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc trafia do dzieci i młodzieży, oraz osób dorosłych — spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz o dochodach nieprzekraczających 200% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. W 2025 roku programem „Posiłek w szkole i w domu” objęto 45 osób, w tym: 13 dzieci i młodzieży objęto wsparciem w formie dożywiania w szkole i przedszkolu; 32 osobom udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Całkowita liczba posiłków sfinansowanych w ramach programu wyniosła 1139. Udzielono 174 świadczenia pieniężne w formie zasiłków celowych na zakup posiłku żywności. Łączna kwota udzielonej pomocy w ramach programu to 42 973,00 zł.

Pozostałe formy pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Gminy w 2025 roku to:

- praca socjalna z 381 rodzinami tj. 535 osoby w rodzinie,
- realizacja 11 kontraktów socjalnych z 11 osobami,
- nie udzielono świadczeń w formie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

REALIZACJA USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań, które będą wspierały rodziny przeżywające trudności opiekuńczo wychowawcze i które umożliwią zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej, oraz przyspieszą powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w tej pieczy.

Szczegółowy opis działań dot. realizacji wsparcia rodzin i systemu pieczy zastępczej w Gminie Turawa w 2025 roku stanowi załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania tj. *Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny w roku 2025 ujętych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027.*

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2025 roku, pobierało 6 rodzin. Świadczenia te przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, ale nie wyższej niż: 1 000,00 zł miesięcznie, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty: 1 209,00 zł. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów od rodzica, na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika okazała się bezskuteczna w okresie ostatnich dwóch miesięcy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej, do ukończenia przez nią 18 roku życia, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bezterminowo.

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela, należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podejmuje w związku z realizacją wypłaty świadczeń alimentacyjnych następujące działania:

- jako organ właściwy wierzyciela, wzywa dłużników alimentacyjnych mieszkających na terenie gminy do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz odebrania od niego oświadczenia majątkowego; zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo jako poszukujący

pracy; informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;

- przekazuje powiatowemu urzędowi pracy informacje o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego; wszczyna postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych; wydaje decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, oraz decyzje uchylające decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych; składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny; jako organ właściwy dłużnika, przekazuje komornikowi sądowemu informacje uzyskane z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji; jako organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego; przekazuje informacje dotyczące zobowiązań alimentacyjnych dłużników do biura informacji gospodarczej jeżeli zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy; w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, oraz podejmowania innych działań zgodnie z ustawą, Ośrodek składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 SI ustawy Kodeks Karny, oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych przeprowadzono 4 wywiady alimentacyjne, złożono 6 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa.

Od stycznia do grudnia 2025 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 6 rodzin na łączną kwotę: 59 285,46zł. Liczba osób uprawnionych, otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego to 8 osób.

Kwoty zwrócone przez dłużników ogółem: 91 371,15zł. z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa: 77 202,58zł.,
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela: 14 168,58zł.,
- zaliczka alimentacyjna: 1 411,08zł. (z tego budżet państwa 705,54zł., środki własne 705,54zł).

Dłużnicy alimentacyjni w Gminie Turawa na dzień 31.12.2025 r. to 47 osób.

REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I ENERGETYCZNYCH

Dodatki mieszkaniowe to świadczenia mające na celu wsparcie osób i rodzin w zakresie dofinansowania do kosztów utrzymania ich miejsca zamieszkania. Przysługują tym osobom, które osiągają stosunkowo niskie dochody, a powierzchnia zajmowanego lokalu lub budynku

nie przekracza określonych przez ustawodawcę wartości. Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Warunkami do uzyskania dodatku mieszkaniowego są:

- posiadanie tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego bądź domu jednorodzinnego, a w przypadku braku tytułu prawnego posiadanie uprawnienia do otrzymania lokalu zamiennego albo socjalnego,
- ograniczenie powierzchni zajmowanego lokalu bądź domu jednorodzinnego do wielkości określonych w ustawie,
- średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego, nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku - w gospodarstwie jednoosobowym i 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku - w gospodarstwie wieloosobowym.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na okres 6 miesięcy. Na dodatek mieszkaniowy wydatkowano w 2025 roku kwotę 14 890,27zł dla 6 rodzin.

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym, bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 95zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia,
- 135zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00zł;
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00zł;
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193,00zł., nie więcej jednak niż 386,00zł na wszystkie dzieci;
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90,00zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110,00zł;

- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95,00zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku;
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 113,00zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69,00 zł;
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium dochodowe jest powiększone do kwoty 764,00zł. W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Świadczenia rodzinne, wypłacone w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Turawie w 2025 roku obrazuje tabela poniżej:

ŚWIADCZENIA RODZINNE	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami		
Zasiłek rodzinny	760	84 993,51
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	2	442,65
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13	4 833,69
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	35	8 115,00
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	76	6 397,41
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	46	4 365,53
Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	138	12 066,32
Dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	132	9 108,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	17	17 000,00

Świadczenie rodzicielskie		
Świadczenie rodzicielskie	95	88 536,30
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne		
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	231	227 439,47
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	12	2 047,44
Składki zdrowotne	106	31 758,66

Tabela 1. Świadczenia rodzinne w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE I ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy:

- zasiłek pielęgnacyjny, który przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Wysokość zasiłku wynosi 215,84zł miesięcznie.
- specjalny zasiłek opiekuńczy Od 1 stycznia 2024r. został uchylony art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący zasady przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Oznacza to, że od tej daty specjalny zasiłek opiekuńczy nie będzie już przyznawany. Osoby, które były uprawnione do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego do 31.12.2023r. będą mogły w dalszym ciągu pobierać specjalny zasiłek opiekuńczy zgodnie z dotychczasowymi przepisami, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 620,00 zł miesięcznie. Jest on przyznawany, jeśli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę, oraz rodziny osoby wymagającej opieki, w przeliczeniu na osobę nie przekracza 764,00zł.
- świadczenie pielęgnacyjne Od 1 stycznia 2024r. obowiązują nowe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujące warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które wprowadziła ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach mogą otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia. Nie ulegają natomiast zmianie rodzaje orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, które są wymagane przy ubieganiu się o świadczenie pielęgnacyjne. W związku z tym, od 1 stycznia 2024 r., tak jak dotychczas, aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne wymagane jest, aby osoba wymagająca opieki legitymowała się

ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2025 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 3287,00 zł miesięcznie.

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek pielęgnacyjny	1460	315 126,40
Świadczenie pielęgnacyjne	458	1 499 767,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	7 440,00

Tabela 2. Świadczenia opiekuńcze w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

REALIZACJA USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie jest realizowane przez:

- zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży;
- zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej;
- zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych — na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Wsparcie obejmuje także zapewnienie:

- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę;
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie

albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;

- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Ponadto, podstawowym warunkiem jest posiadanie zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu dziecka, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej. Obowiązujące przepisy nie przewidują sformalizowanego wzoru takiego zaświadczenia.

W 2025 roku, wypłacono 3 świadczenie „Za życiem”.

CZyste Powietrze

Program „Czyste powietrze” to pierwszy ogólnopolski program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Celem programu jest walka ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r., Prawo ochrony środowiska gminy ma obowiązek wydawania **zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego** dla potrzeb uczestnictwa w programie „Czyste powietrze”. Do ustalenia wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie po uprzednim złożeniu wniosku. W 2025r. wydano 17 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

OBYWATELE UKRAINY

Wsparcie finansowe przybyłych do Polski osób narodowości ukraińskiej (uciekających przed działaniami wojennymi), to element Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167). Przyjęty 12 marca dokument reguluje m.in. kwestie związane z legalnością pobytu naszych wschodnich sąsiadów w Polsce, a także określa formy wsparcia tych osób. Jednym z jej elementów jest jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł. obywatelowi Ukrainy, który został wpisany do rejestru PESEL. W 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, nie wypłacił żadnego **jednorazowego świadczenia pieniężne** w wysokości 300,00zł ze względu na brak złożonych wniosków.

Przyznano następujące świadczenia rodzinne dla Obywateli Ukrainy: **zasilek pielęgnacyjny** dla 1 osoby, wypłacany przez 12 miesięcy w roku 2025 na łączną kwotę 2 590,08zł.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE TURAWA

Uchwałą nr LIV/408/2023 RADY GMINY TURAWA z dnia 24 sierpnia 2023r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, którego głównym celem jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Turawa.

Szczegółowy opis działań dot. realizacji programu w 2025 roku stanowi załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania tj. *Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023 – 2025 za rok 2025.*

USŁUGI SPOŁECZNE REALIZOWANE W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW UNIJNYCH

„NIE-SAMI-DZIELNI – ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ WSPIERAJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE – III EDYCJA”

W 2025 roku Gmina Turawa jako partner projektu kontynuowała działania w ramach projektu pn. „Nie-Sami- Dzielni – rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne – III edycja” finansowanego z Funduszy Europejskich w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

W ramach projektu realizowane były **usługi transportowe door – to - door** dla mieszkańcy Gminy Turawa, którzy mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną mobilność (w tym osoby poruszające się na wózku dla osób

z niepełnosprawnościami, o kulach, niewidome, słabowidzące i inne osoby, które posiadają ograniczenia w mobilności). Usługa door-to-door w Gminie świadczona jest nieprzerwanie od 2021 roku.

Działania w ramach projektu obejmują także usługę wspierającą w postaci 3 Marszałkowskich Kurierów Społecznych. W 2025 z usług MKS skorzystały 72 osoby. Kwota dofinansowania projektu dla Gminy wynosi łącznie 670 920,00zł.

„BLIŻEJ RODZINY I DZIECKA – WSPARCIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH PROBLEMY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE ORAZ WSPARCIE PIECZY ZASTĘPCZEJ – ETAP II”

W 2025r. Gmina Turawa jako partner projektu realizowała działania w ramach projektu pn. „Blżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – II etap” finansowanego z Funduszy Europejskich w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027. Liderem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w województwie opolskim na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz pieczy zastępczej.

W ramach wcześniejszej edycji projektu w Gminie Turawa została utworzona **Placówka Wsparcia Dziennego B.A.Z.A. TURAWA** dla dzieci i młodzieży z Gminy Turawa. PWD funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od początku funkcjonowania tego miejsca, z usług placówki skorzystało łącznie 82 dzieci i młodzieży. Siedzibą placówki od 2022 roku jest lokal mieszczący się w Kotorzu Wielkim, ul. Opolska 15

W ramach pozyskanych środków w obecnej edycji w 2025 roku utworzono nową **Placówkę Wsparcia Dziennego OSADA w Rzędowie**, do której uczęszcza 22 dzieci i młodzieży. PWD funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Siedzibą placówki jest lokal mieszczący się Rzędowie, ul. Opolska 3.

W ramach pozyskanych środków powstały także 3 kompleksowe pracownie terapeutyczne dla mieszkańców Gminy Turawa:

- **pracownia logopedyczna**
- **pracownia biofeedback**
- **pracownia integracji sensorycznej**

Kwota dofinansowania dla projektu dla Gminy Turawa wynosi łącznie 1 807 100,00 zł.

Pracownie terapeutyczne w Gminie Turawa

**PRACOWNIA
LOGOPEDYCZNA**

**PRACOWNIA
EEG BIOFEEDBACK**

Pomiar i trening fal mózgowych

**PRACOWNIA
INTEGRACJI SENSORYCZNEJ**

- POMOC W PRAWIDŁOWYM ROZWOJU MOWY
- ĆWICZENIA DOSTOSOWANE DO WIEKU I POTRZEB
- NAUKA POPRZECZ ZABAWĘ
- ĆWICZENIE KONCENTRACJI I UWAGI
- REDUKCJA STRESU, WYCISZENIE EMOCJI I WSPARCIE EMOCJONALNE
- NOWOCZESNE POMIARY EEG
- ĆWICZENIA POPRAWIAJĄCE ODBIÓR BODŹCÓW
- ZABAWA ROZWIJAJĄCA KOORDYNACJĘ I RÓWNOWAGĘ
- INDYWIDUALNE PODEJŚCIE

ZAPISY NA ZAJĘCIA TERAPEUTYCZNE ZA POŚREDNICTWEM GOPS TURAWA

Fundusze Europejskie
dla Opolskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE TURAWIE NA 2026 ROK

Rok 2026 będzie kontynuacją realizowanych zadań wynikających z ustaw oraz innych działań mających wpływ na poprawę sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Turawa. Będzie również czasem tworzenia dobrych warunków pracy i wdrażania nowych pomysłów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych.

Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych i przyjęte do realizacji w budżecie gminy.

Do najważniejszych potrzeb w zakresie pomocy społecznej należy dodatkowo zaliczyć:

- Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Gminie Turawa.
- Zabezpieczenie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom wynikającym z realizacji nałożonych na GOPS zadań, ze szczególnym uwzględnieniem środków na świadczenia z pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.
- Pozyskanie do współpracy działających na terenie gminy lub powiatu instytucji i organizacji oraz społeczności lokalnej w celu realizacji zadań szeroko pojętej pomocy społecznej.
- Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony i wspierania bezpiecznego rozwoju dzieci zagrożonych krzywdzeniem i przemocą.
- Utrzymanie dostępności do specjalistycznego wsparcia w tym działalności Punktu Pomocy Specjalistycznej dla osób i rodzin znajdujących się w kryzysie, w tym zapewnienie dostępu do wsparcia terapeutycznego i poradnictwa prawnego dla mieszkańców.
- Podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
- Poszerzanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W kolejnych latach niezbędne będzie rozwijanie usług wsparcia rodziny, w tym m.in. pomocy asystenta rodziny i kontynuowanie działalności placówki wsparcia dziennego, w celu zapobiegania utracie przez rodziny możliwości sprawowania opieki nad dziećmi i w konsekwencji umieszczania ich w pieczy zastępczej.
- Rozwijanie i doskonalenie metod współpracy samorządu lokalnego instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi i społecznymi oraz innymi instytucjami działającymi w obszarze lokalnej polityki społecznej.
- Organizowanie systematycznych szkoleń pracowników ośrodka pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych i asystenta rodziny oraz pracowników realizujących świadczenia rodzinne.
- Wspomaganie bieżącej działalności GOPS w Turawie poprzez propagowanie idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocy i wsparcia środowiska lokalnego.
- Podejmowanie działań ukierunkowanych na wsparcie osób niepełnosprawnych w ramach programów rządowych finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego, tj. asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, opieka wytchnieniowa.

- Realizacja działań zaplanowanych w ramach środków pozyskanych z programów unijnych w tym m.in. rozszerzenie oferty PWD w Kotorzu Wielkim oraz PWD OSADA w Rzędowie
- Kontynuacja działalności pracowni terapeutycznych dla mieszkańców (Pracownia Integracji Sensorycznej, Logopedii oraz Biofeedback).
- Kontynuacja działań wynikających z ustaw oraz przyjętych gminnych programów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, będzie również rokiem nowych inicjatyw.
- Pracownicy tutejszego Ośrodka dbają o tworzenie coraz lepszego wizerunku pomocy społecznej, jako instytucji efektywnej, nowoczesnej i skutecznej. Zawsze starają się, aby wsparcie do potrzebujących kierowane było sprawnie i w taki sposób, by osoby w trudnej życiowej sytuacji, pozostawały w systemie pomocy jak najkrócej. Pracownicy stykają się coraz częściej z bardzo trudnymi przypadkami, wymagającymi pomocy od zaraz (są to sytuacje dotyczące, osób starszych, chorych, ofiar przemocy).
- Zapewnienie w budżecie środków na funkcjonowanie Ośrodka w tym na wynagrodzenia dla pracowników. Pracownicy GOPS, nie tylko ze względu na charakter pracy, ale przede wszystkim ze względu na zwiększone uprawnienia do samodzielnego pobierania dokumentacji, mają coraz więcej obowiązków, jak i większy zakres odpowiedzialności. Zwiększanie zakresu zadań, jakie realizuje GOPS przyczynia się również do zwiększania obowiązków dla wszystkich pracowników (pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, księgowość).

REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W ROKU 2025

UJĘTYCH W GMINNYM PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 – 2027 WRAZ Z INFORMACJĄ O POTRZEBACH ZWIĄZANY Z REALIZACJĄ TYCH ZADAŃ

WSTĘP

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw

i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi [...]” .

- tak stanowi preambuła do przepisu prawa określającego, m.in. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) należy m.in.:

- opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny, tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego;
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia
- i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny i kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodzinę wspierającą;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich wojewodzie;

- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej stanowi zespół planowanych działań, dążących do przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. System pieczy zastępczej stanowi zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania, w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Jednostki samorządu terytorialnego, spełniając ustawowy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swojej funkcji wobec dzieci realizują zadania w tym zakresie we współpracy z lokalnym środowiskiem, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Każdego roku, w terminie do 31 marca, wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją tych zadań. Obowiązek ten realizuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Uchwałą nr VIII/56/2024 RADY GMINY TURAWA z dnia 22 listopada 2024r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027, którego głównym celem jest zaplanowanie i wdrożenie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin również w sytuacjach, w których dzieci umieszczone zostały poza rodziną biologiczną i przebywają w pieczy zastępczej.

Osiągnięcie tego założenia odbywa się poprzez realizację celów priorytetowych za pośrednictwem określonych kierunków działań:

PRACA Z RODZINĄ

Praca z rodziną prowadzona jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz zapobieganie izolacji.

W Gminie Turawa pracę z rodziną organizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie. Praca to odbywa się w większości przypadków na zasadzie dobrowolności. a wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą oraz z aktywnym udziałem jej członków w podejmowanych działaniach, tak by wsparcie uwzględniało zasoby własne rodzin przy jednoczesnym wykorzystaniu zewnętrznego wsparcia interdyscyplinarnego. Natomiast w przypadku rodzin, w których sprawowanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi poddane jest nadzorowi kuratora, sąd może zobowiązać je do współpracy z asystentem rodziny.

GOPS w Turawie analizuje sytuację rodzin, ze szczególnym zwróceniem uwagi na środowiska, w których istnieje zagrożenie np. rozpadu rodziny czy utraty zdolności opiekuńczo – wychowawczych. W rodzinach, gdzie wychowują się dzieci, każdorazowo podejmuje się interwencje w sytuacji choćby podejrzenia wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości.

W celu zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności życiowe, w tym trudności opiekuńczo – wychowawcze, Gmina Turawa realizuje wsparcie w postaci m.in. asystenta rodzin. **Asystent rodziny** spełnia funkcję opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno - monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą - aktywizującą oraz koordynacyjną w obrębie działań skierowanych na rodzinę. W ramach wykonywania obowiązków, asystent rodziny współpracuje także z placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie Gminy Turawa, sądami (kuratorami sądowymi zawodowymi i społecznymi), Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, Komisariatem Policji oraz innymi instytucjami pomocowymi.

Od 2025 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie zatrudnia dwóch asystentów rodziny. Na wynagrodzenie asystenta rodziny (zatrudnionego w wymiarze 0.75 etatu) z budżetu Gminy przeznaczono środki w wysokości 67 797,90zł oraz 18 877,84zł z innych źródeł. Na zatrudnienie drugiego asystenta rodziny pozyskano 86 374,26zł w ramach środków z funduszy europejskich.

W roku sprawozdawczym, wsparciem asystenta rodziny objętych było 18 rodzin. W rodzinach, o których mowa powyżej, czasowo poza rodziną przebywało 14 dzieci, a 26 dzieci pozostawało w rodzinie biologicznej (1 dziecko powróciło do rodziny biologicznej w tym samym roku).

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny		18 rodzin
w tym praca z rodziną w okresie:	do 3 miesięcy	1 rodzina
	od 3 miesięcy do 12 miesięcy	7 rodzin
	powyżej 12 miesięcy	10 rodzin
liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny rozpoczęli pracę		6 rodzin
Liczba rodzin, z którymi asystenci rodziny zakończyli pracę		5 rodzin
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny		5 rodzin
Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny z uwagi na działania mające na celu powrót dziecka do rodziców biologicznych		5 rodzin

Tabela 1. Wsparcie Asystenta Rodziny w 2025 roku (opracowanie własne)

Mieszkańcy Gminy Turawa mają także możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego, terapii oraz pomocy prawnej świadczonej przez **Punkt Pomocy Specjalistycznej** działający przy GOPS w Turawie (utworzony Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.09.2024 w dniu 12 stycznia 2024r).

Zakres wsparcia w PPS dotyczy m.in. interdyscyplinarnego poradnictwa, konsultacji oraz wsparcia dla osób i rodzin w dotarciu do źródeł problemów i trudności w różnych sferach życia; poradnictwa specjalistycznego w sytuacjach kryzysu rodziny; wsparcia specjalistycznego w poznaniu przyczyn niepowodzeń jako profilaktyka uzależnień; udzielania wsparcia rodzicom/opiekunom w nabywaniu kompetencji wychowawczych; prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej czy udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

Punkt Pomocy Specjalistycznej w Gminie Turawa		
Rodzaj wsparcia	Liczba rodzin	
	2024	2025
Poradnictwo psychologiczne	41 rodzin	61 rodzin
Konsultacje prawne	26 rodzin	21 rodzin

Tabela 2. Punkt Pomocy Specjalistycznej w 2025 roku (opracowanie własne)

W 2025 roku zrealizowano 96 godzin poradnictwa prawnego dla 26 rodzin oraz 646,5 godzin poradnictwa psychologicznego dla 61 rodzin. Usługi specjalistyczne zostały sfinansowane z budżetu Gminy Turawa w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH, KORYGUJĄCYCH, SZKOLEŃ, WARSZTATÓW, PRELEKCJI DLA RODZICÓW/ OPIEKUNÓW ORAZ GRUP WSPARCIA I GRUP SAMOPOMOCOWYCH

Realizacja programów profilaktycznych i wspierających stanowi kluczowy element systemu wspierania rodziny. Działania te mają na celu m.in. zapobieganie kryzysom w rodzinie, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów, przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży czy integrację i aktywizację środowiska lokalnego.

W 2025 roku w Gminie Turawa zrealizowano rekomendowany program profilaktyczny pn. *"Poruszające Bajki o emocjach"*, który zrealizowany został we wszystkich 8 placówkach przedszkolnych na terenie Gminy. Udział w programie wzięło 188 dzieci, 18 nauczycieli oraz 40 rodziców. Program składał się z 10 warsztatów realizowanych w okresie jednego roku szkolnego, w których dzieci uczyły się o emocjach podstawowych i złożonych. Każde zajęcia trwały 45-60 minut i były prowadzone przez dwóch trenerów. Dzieci uczestniczyły w interaktywnych bajkach, rozwijających ich umiejętności regulowania emocji oraz budowania relacji.

Dodatkowo w PSP w Turawie odbyło się profilaktyczne spotkanie dla rodziców pn. *"Rodzic strażnikiem bezpiecznych relacji"*. W PSP w Osowcu zorganizowano warsztaty profilaktyczne pn. *"Trening Umiejętności Społecznych"* dla klas 1-3, *"Agresja i przemoc"* dla klas 4-6 oraz *"Cyberprzemoc"* dla klas 7-8. W PSP w Ligocie Turawskiej odbyły się warsztaty profilaktyczne pn. *"Złość da Ci w kość"*, w których udział wzięło 70 uczniów.

W 2025 roku odbyła się druga edycja warsztatów profilaktycznych dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej pn. *"Świadomy Młody Druh"*, której celem była edukacja i integracja dzieci i młodzieży należącej do jednostki OSP. W ramach projektu młodzi druhowie brali udział w warsztatach poświęconych m.in. budowaniu asertywności, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, kształtowaniu zdrowych postaw i relacji.

UDZIELENIE ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ, ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZEGO

Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i interwencyjny. Są adresowane do rodzin i osób, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej (np. ubóstwo, bezrobocie, choroba, niepełnosprawność, przemoc). Pomoc społeczna nie ogranicza się do transferów finansowych – jej istotą jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny.

Świadczenia rodzinne mają charakter systemowy i prorodzinny. Ich celem jest częściowe pokrycie kosztów utrzymania i wychowania dzieci.

W 2025 roku wydano 110 decyzji przyznających świadczenia rodzinne.

Pomoc materialna jest udzielana także uczniom w celu umożliwienia pokonywania im barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Stypendium socjalne dla uczniów o charakterze socjalnym to forma wsparcia materialnego dla dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, oparte głównie na kryterium dochodowym (do 823 zł/os.). Wysokość tej kwoty wyliczana jest na podstawie ustawy o pomocy społecznej i wskazana jest w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty. Świadczenie może być wypłacane na pokrycie wydatków edukacyjnych, np. podręczników, zajęć, w formie pieniężnej lub rzeczowej. Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa. W 2025 roku w gminie Turawa z tej formy wsparcia skorzystało 10 uczniów na łączną kwotę 10 640,00zł.

WSPIERANIE AKTYWNYCH FORM WYPOCZYNKU ORAZ WSPÓLNEGO SPĘDZANIA CZASU Z RODZINĄ

Aktywne formy wypoczynku i wspólne spędzanie czasu mają istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Stanowią one przestrzeń do budowania i wzmacniania więzi rodzinnych, poprawy komunikacji między członkami rodziny, kształtowania pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, a także wzmacniania zdrowia psychicznego i fizycznego. W kontekście wsparcia rodziny działania te pełnią rolę profilaktyczną i integracyjną.

W 2025 roku z inicjatywy Wójta Gminy Turawa oraz poszczególnych Sołectw w ramach funduszy sołeckich realizowane były liczne imprezy odgrywające pozytywną rolę w ożywieniu środowisk wiejskich. Zwracając uwagę na ogromną potrzebę podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy oraz zwiększenia podmiotowości poszczególnych Sołectw, organizowano liczne wydarzenia integracyjne, edukacyjne i prozdrowotne dla dzieci i rodzin.

Organizowano imprezy plenerowe, pikniki rodzinne czy festyny, spośród których wymienić należy:

- rodzinne zawody wędkarskie o puchar Wójta Gminy Turawa,
- spotkania integracyjne dla mieszkańców poszczególnych Sołectw,
- dożynki wiejskie,
- turniej Sołectw „Aktywna wieś” - upowszechnianie sportu w środowisko wiejskim
- I Festiwal Jezior Turawskich, który trwał 3 dni - każdy dzień nad innym jeziorem, bogaty program wydarzenia skierowany był do dzieci i rodziców oraz dorosłych mieszkańców, obejmował m.in. turniej siatkówki plażowej, kino plenerowe, festyn rodzinny, warsztaty malarskie i wiele innych wydarzeń.
- półkolonia z programem profilaktycznym pn. *"Z Gminą Turawa nie ma nudy"*, które odbyły się w dniach 22 – 29.02.2024r. organizowane w Hali Sportowej w Turawie dla 100 dzieci i młodzieży mieszkańców Gminy Turawa;
- warsztaty plastyczne i edukacyjne;
- spotkania edukacyjne z funkcjonariuszami Policji;
- spotkania Mijołajkowe w Sołectwach;
- prelekcje i warsztaty edukacyjne organizowane w Nadleśnictwie w Turawie;
- odbyły się dwie gry terenowe dla rodzin z dziećmi nad Jeziorem Turawskim oraz Jeziorem Średnim, które spotkały się z ogromnym zainteresowaniem mieszkańców, co pokazuje, iż taka forma wspólnego spędzania wolnego czasu w sposób aktywny jest bardzo atrakcyjna;
- rodzinny rajd rowerowy nad Jeziorem Turawskim, w którym udział wzięło ponad 30 osób
- sprzątanie świata połączone z ogniskiem;
- Zawody Strażackie "II Opolski Wielobój";
- liczne kina plenerowe w różnych Sołectwach.

PRACA SOCJALNA I INTERWENCJA KRYZYSOWA

Praca socjalna oraz interwencja kryzysowa stanowią istotny element systemu wspierania rodziny. Działania te są ukierunkowane na diagnozę sytuacji rodzin, udzielanie wsparcia w przewyżnianiu trudności życiowych oraz wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Praca socjalna obejmuje m.in. poradnictwo, motywowanie do podejmowania działań naprawczych oraz koordynację wsparcia instytucjonalnego. Interwencja kryzysowa podejmowana jest natomiast w sytuacjach nagłych zagrożeń, takich jak: przemoc w rodzinie, konflikty rodzinne czy kryzysy opiekuńcze, zapewniając rodzinom niezbędną pomoc i bezpieczeństwo, a także w sytuacjach powzięcia informacji ze środowiska np. o osobach w kryzysie bezdomności.

Realizacja tych działań przyczynia się do stabilizacji sytuacji rodzin oraz zapobiegania eskalacji problemów i konieczności podejmowania działań o charakterze izolacyjnym wobec dzieci. 2025 roku pracą socjalną objętych zostało 381 rodzin (535 osób w rodzinach).

W kontekście procedury „Niebieskie Karty”, będącej element systemu wsparcia rodziny w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, działania podejmowane w jej ramach koncentrowały się na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy, udzieleniu wsparcia rodzinom oraz współpracy interdyscyplinarnej służb. Realizacja procedury przyczynia się również do ochrony dobra dzieci i zapobiegania eskalacji przemocy.

Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Turawa	Liczba osób	
	2024	2025
Liczba członków rodzin objętych procedurą NK	48	109
Liczba osób objętych działaniami prowadzonymi wobec osób doświadczających przemocy domowej	27	47
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty" wskazanych jako sprawcy przemocy	21	36

Tabela 3. Procedura Niebieskie Karty w Gminie Turawa w 2025 roku (opracowanie własne)

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO – JAKO SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM

Placówki Wsparcia Dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W pracy z dzieckiem, PWD współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi i innymi instytucjami pomocowymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne, chyba że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd. Przy zapewnieniu opieki nad dziećmi oraz przy wykonywaniu innych działań związanych z realizacją zadań, placówki mogą korzystać z pomocy wolontariuszy. Pod opieką jednego wychowawcy, w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Na terenie Gminy Turawa obecnie funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego – powstała w 2021 roku **Młodzieżowa B.A.Z.A. Turawa** (w Kotorzu Wielkim) oraz utworzona w 2025 roku **PWD OSADA** w Gminie Turawa (w Rzędowie). Obie placówki funkcjonuje w strukturach GOPS w Turawie.

Na utworzenie i funkcjonowanie PWD OSADA oraz remont pomieszczeń w PWD B.A.Z.A. Gmina Turawa uzyskała środki w ramach projektu partnerskiego „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w Ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027.

Do PWD B.A.Z.A. od początku działalności uczęszczało 82 dzieci i młodzieży, natomiast w nowopowstałej PWD OSADA od października 2025 w zajęciach wzięło udział 22 dzieci i młodzieży. W 2025 roku zajęcia w obu placówkach odbywały się od poniedziałku do piątku, co najmniej 4 godziny dziennie w czasie pozaszkolnym, również w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. Zatrudnienie w nich specjaliści realizowali zajęcia opiekuńczo - wychowawcze, socjoterapeutyczne i animacyjne.

W 2025 r. zorganizowano także wyjścia i wycieczki dla wychowanków m.in. do:

- kina Helios na filmy „Akademia Pana Kleksa. Wynalazek Filipa Golarza” oraz „Jak wytresować smoka”;
- ZOO w Opolu;
- „Pixel XL” we Wrocławiu;
- Kręgielni „Szara Willa” w Opolu;
- zaprzyjaźnionej PWD Parasol w Opolu;
- wypraw nad Jezioro Duże w Turawie.

Na realizację działań PWD w 2025 roku w ramach zachowania trwałości projektu i spełnienia wymogu ustawowego jakim jest prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego wydatkowanie na prowadzenie PWD B.A.Z.A. 209 677,17zł. Funkcjonowanie PWD OSADA finansowane jest ze środków zewnętrznych (fundusze europejskie).

KURSY, SZKOLENIA, WARSZTATY, KONFERENCJE, ZESPOŁY DORADCZE ITP. DLA PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI WSPIERAJĄCYCH RODZINY

Kadra realizująca zadania w ramach Programu brała udział w następujących szkoleniach/kursach/warsztatach i innych podnoszących kompetencje:

- Studium „Innowacyjne Usługi Społeczne na rzecz rodziny i dziecka” – 1 osoba
- Akademia Przedsiębiorczości i Innowacji Społecznych – 1 osoba
- Legalizacja pobytu i ochrona międzynarodowa – 1 osoba
- Opracowanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych - 1 osoba
- Organizacja społeczności lokalnej – 2 osoby
- Zorganizowano także szkolenie pn. "PSYCHOODPORNI - ODPORNOŚĆ PSYCHICZNA" w ramach, którego uczestnicy pozyskali wiedza na temat mechanizmów stresowych oraz emocjonalnych, a także narzędzia do opanowywania stresu i budowania odporności psychicznej.

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZE

Przyczyną umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej są głównie: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rażące zaniedbania rodziców względem dzieci, uzależnienia i przemoc domowa. Wśród powodów, przez które małoletni wychowują się w środowisku zastępczym znajdują się także naturalne sieroctwo, a także destrukcyjne „rozwoły.

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej są czasowo lub na stałe pozbawione opieki rodziców. Niestety, tych drugich przypadków jest zdecydowanie więcej. Zbyt mało rodziców skutecznie walczy o swoje pociechy, odbierając im tym samym szczęśliwe dzieciństwo i zabierając tak ważne poczucie bezpieczeństwa. Z tego powodu potrzebni są kandydaci na zawodowe rodziny zastępcze. Takich rodzin jest wciąż za mało, co więcej ilość zawodowych rodzin zastępczych stale maleje. Rodzinna piecza zastępcza

jest zdecydowanie lepsza dla dzieci ale też jest dużo bardziej ekonomiczna i nie generuje takich kosztów dla gmin.

Dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia Sądu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obciąża gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej, i tak: w pierwszym roku pobytu 10% wydatków na opiekę i wychowanie; w drugim roku pobytu 30% wydatków na opiekę i wychowanie; w trzecim i kolejnych 50% wydatków na opiekę i wychowanie.

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ		
	2025	
	Liczba dzieci	Wydatki Gminy
Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej	11	671 272,25
Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej w tym	12	30 386,11
przebywające w spokrewnionej pieczy zastępczej	12	
Niespokrewnionej pieczy zastępczej	0	
łącznie	23	701 658,36

Tabela 4. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej w 2025 roku (opracowanie własne)

W roku sprawozdawczym Gmina Turawa partycypowała w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej w wymiarze: 50% kosztu utrzymania za 13 dzieci, 30% kosztów pobytu za 3 dzieci 10% kosztów pobytu za 7 dzieci. W 2025 roku Gmina Turawa wydała łącznie 701 658,36 zł, z czego: za dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej 671 272,25 zł, za dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej 30 386,69 zł.

PROGRAMY I PROJEKTY ZEWNĘTRZNE Z OBSZARU WSPARCIA RODZINY REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ TURAWA

Programy i projekty zewnętrzne z obszaru wsparcia rodziny stanowią istotne uzupełnienie działań własnych gminy. Umożliwiają pozyskanie dodatkowych środków finansowych, rozszerzenie oferty wsparcia oraz wdrażanie nowych form pomocy dostosowanych do potrzeb rodzin. Realizacja projektów przyczyniała się do podnoszenia jakości usług, wzmacniania kompetencji rodzin oraz zwiększenia skuteczności lokalnego systemu wsparcia.

Wśród działań realizowanych przez Gminę Turawa w 2025 roku wymienić należy:

- **Programy Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością oraz Opieka wytchnieniowa,** które stanowią istotny element wsparcia rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Asystent osobisty wspiera osoby niepełnosprawne w codziennym funkcjonowaniu, ułatwiając im samodzielność i udział w życiu społecznym, co odciąża członków rodziny pełniących rolę opiekunów. Opieka wytchnieniowa zapewnia czasową pomoc w opiece nad osobą zależną, umożliwiając rodzinie regenerację sił

i zachowanie równowagi psychofizycznej. Realizacja tych działań przyczynia się do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, wsparcia opiekunów i wzmocnienia funkcji rodziny w codziennym życiu. W 2025 roku działaniami w ramach AOON objęto 35 uczestników, natomiast z Opieką wychnieniową zarówno w formie całodobowej (9 os.), jak i dziennej (22 os.) objęto 31 osoby.

- **Program „Posiłek w domu i w szkole”** stanowi formę wsparcia rodzin w zapewnieniu dzieciom i osobom potrzebującym odpowiedniego wyżywienia. Program obejmuje zarówno dożywianie dzieci w szkołach, jak i dostarczanie posiłków osobom dorosłym w ich miejscu zamieszkania. Realizacja programu przyczynia się do poprawy warunków życia rodzin, wsparcia rozwoju dzieci, przeciwdziałania niedożywieniu oraz redukcji trudności związanych z codziennym funkcjonowaniem gospodarstw domowych.

W ramach tego działania w 2025 roku w Gminie Turawa przyznano pomoc w postaci dożywiania dzieci w szkole lub przedszkolu dla 13 dzieci. Łącznie w 2025 roku udzielono 1139 świadczeń w postaci ciepłego posiłku –obiadu o wartości 5 523,00 zł. W 2025 roku przyznawano także świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności, których łączna kwota wyniosła 36 450,00 zł.

- Projekt **„Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – etap II”**, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w Ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027 zwiększający dostęp do usług społecznych na terenie Gminy Turawa.

W ramach, projektu: rozszerzono ofertę **PWD B.A.Z.A**, utworzono **PWD OSADA**, zatrudnieniowo dodatkowego asystenta rodziny oraz utworzono kompleksowe pracownie terapeutyczne – **pracownię logopedyczną, pracownię biofeedback oraz pracownię integracji sensorycznej.**

- Upowszechnianie **Karty Dużej Rodziny** oraz **Opolskiej Karty Rodziny i Seniora** poprzez informowanie mieszkańców o zasadach korzystania z kart, korzyściach wynikających z udziału w programach oraz promowanie oferty ulg i zniżek dostępnych u partnerów programu. Upowszechnienie kart przyczynia się do zmniejszenia obciążeń finansowych rodzin, zwiększenia dostępu do usług z zakresu kultury, sportu i rekreacji oraz sprzyjało aktywizacji społecznej rodzin i seniorów. Realizacja tych działań wspierała integrację międzypokoleniową oraz poprawę jakości życia rodzin na terenie gminy. W 2025 roku złożono 23 wnioski o wydanie Kart Dużej Rodziny oraz 44 wnioski o wydanie Opolskiej Karty Rodziny i Seniora.

FINANSOWANIE DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMU W 2025 ROKU:

Działania realizowane w ramach Programu finansowane były z następujących źródeł:

- budżetu Gminy Turawa (uchwała budżetowa),
- dotacje z budżetu Państwa,
- funduszy i programów celowych realizowanych w ramach środków „zewnętrznych”,
- Funduszy Europejskich w ramach Programu Fundusze Europejskie dla opolskiego na lata 2021 – 2027.

INFORMACJA NA TEMAT POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPARCIA RODZINY

W celu skutecznej realizacji zadań wspierających rodziny potrzebne jest zapewnienie kompleksowych zasobów finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Kluczowe potrzeby obejmują:

- dostęp do wykwalifikowanej kadry (pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psycholodzy, pedagodzy), zapewnienie środków finansowych umożliwiających ciągłe podnoszenie jej kwalifikacji;
- sukcesywne pozyskanie środków zewnętrznych (w ramach funduszy celowych, programów resortowych, środków unijnych itp.) zapewniające wsparcie finansowe na programy i projekty prorodzinne, świadczenia socjalne oraz działania profilaktyczne i interwencyjne;
- tworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację zajęć, warsztatów, grup wsparcia, aktywności sportowo-rekreacyjnych i wypoczynku dla rodzin;
- skuteczną współpracę międzyinstytucjonalną (m.in. szkoły, organizacje pozarządowe, służby publiczne);
- zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz wdrożenie skoordynowanych działań w ramach pracy z rodziną w celu zmniejszania ilości dzieci z terenu Gminy umieszczanych w pieczy zastępczej;
- tworzenie rodzin wspierających;
- działania informacyjno-promocyjne w zakresie dostępnych świadczeń, programów i kart rodzinnych.

Zaspokojenie tych potrzeb pozwala na zwiększenie efektywności działań, wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny oraz poprawę jakości życia rodzin w lokalnej społeczności.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE TURAWA NA LATA 2023 – 2025 ZA ROK 2025

WSTĘP

Opracowanie, wdrożenie oraz monitorowanie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2025 miało na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy osobom uwięzionym w przemoc, a co za tym idzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwięzionych w przemoc domową. Systematyczna ewaluacja Programu stanowiła podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie, wprowadzania ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program.

Program adresowany był do wszystkich mieszkańców Gminy Turawa, a przede wszystkim osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową jak również świadków takich zachowań. W realizacji Programu uczestniczyły instytucje, podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, zajmujący się problemem przemocy domowej i jej następstwami.

GŁÓWNY CEL PROGRAM

Uchwałą nr LIV/408/2023 RADY GMINY TURAWA z dnia 24 sierpnia 2023r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, którego głównym celem było *zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Turawa.*

Cel główny był realizowany przez cele szczegółowe:

- wdrażanie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zwiększenie skuteczności i dostępności ochrony oraz stworzenie systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;

- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Na terenie Gminy Turawa funkcjonują podmioty, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej takie jak: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie, Punkt Pomocy Specjalistycznej oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności: **poradnictwo psychologiczne i prawne dla mieszkańców Gminy, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielanie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie na temat dostępnych usług pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.**

Bezpośrednią pomocą potrzebującym, w tym również rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej zajmują się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny na bieżąco monitorują funkcjonowanie rodzin w środowisku domowym jak i poza nim, działając także w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej/ GOPS udostępnia m.in. materiały o charakterze informacyjno – edukacyjnym (broszury, plakaty) w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia. Zadaniem funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, odizolowania sprawcy przemocy, prowadzenie postępowania przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach edukacyjnych, realizacja procedury „ Niebieskie Karty ”, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny przy zachowaniu obowiązujących w placówkach Standardów Ochrony Małoletnich, wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia, prowadzą terapię, a także realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

PRACA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W celu wypracowania sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej na terenie Gminy Turawa został powołany (Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa nr OR.0050.111.2023) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa** (zwany dalej Zespołem). Głównym zadaniem Zespołu jest podjęcie czynności mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa, zostali powołani w skład Zespołu na podstawie aktów prawnych oraz porozumień zawartych pomiędzy Gminą Turawa reprezentowaną przez Wójta Gminy Turawa a instytucjami lub podmiotami (w tym m.in. Komendą Miejską Policji w Opolu, Przychodnią Lekarską w Turawie, Caritas Diecezji Opolskiej, publicznymi szkołami funkcjonującymi na terenie Gminy czy wskazanymi przez Prezesa Sądu Rejonowego w Opolu, kuratorami I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującymi orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich oraz orzeczenia w sprawach karnych). Każdorazowa zmiana przedstawiciela ww. instytucji potwierdzana jest wydanym Zarządzeniem Wójta Gminy Turawa.

Zgodnie z art. 9b ustawy z dnia 19 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;

- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Zgodnie z art. 9a ust 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w 2025 roku odbyło się 7 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Turawa (jedno posiedzenie raz na dwa miesiące). Posiedzenia ZI odbyły się w terminach: 27.02.2025r., 29.04.2025r., 26.06.2025.; 21.08.2025r., 30.09.2025r., 28.10.2025r.; 16.12.2025r.

W ramach posiedzeń w 2025 roku omówiono m.in.:

- sprawozdanie z przebiegu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego za 2024r. oraz planowano bieżącą pracę ZI;
- podejmowane przez ZI działania pomocowe;
- dane statystyczne z realizacji procedur NK;
- podejmowane przez przedstawicieli instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego działania edukacyjne, profilaktyczne i zaradcze mające na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy;
- sytuację rodzin zamieszkujących Gminę Turawa, w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty i zachodziło lub dalszym ciągu zachodzi podejrzenie występowania przemocy domowej;
- zagrożenia płynące z ogólnodostępnego korzystania przez dzieci z Internetu, przedstawiano uwagi i spostrzeżenia dotyczące zapobiegania tego typu zagrożeniom, a także omówiono konieczność powszechnej edukacji rodziców pod kątem tych zagrożeń;
- podkreślano ważność reakcji służb pomocowych w sprawach związanych z przemocą oraz konieczność edukacji w tym zakresie;
- wyniki przeprowadzonych kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez Opolski Urząd Wojewódzki oraz kontroli doraźnej ze skargi osoby wobec, której realizowana była procedura Niebieskiej Karty.;

Procedura „Niebieskie Karty”

W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu stosowania przemocy domowej i zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” - wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” . W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy

Domowej w Gminie Turawa powoływał i zwoływał grupy diagnostyczno – pomocowe składające się ze specjalistów o różnych kompetencjach zgodnie z art. 9a pkt. 11-12 ww. ustawy.

Prace w ramach grup diagnostyczno - pomocowych prowadzone były w zależności od problemów występujących w indywidualnych przypadkach lub wynikających z potrzeb zgłaszanych ZI. W 2025 roku funkcjonowało 36 grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2025 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 26 Formularzy „Niebieska Karta -A”. Z tego 7 procedur „Niebieskie Karty” były prowadzone równolegle przez 2 Zespoły Interdyscyplinarne z uwagi na miejsce zamieszkania osoby doznającej i stosującej przemoc. Ponadto, w 2025 roku kontynuowano 5 procedur wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy. W roku sprawozdawczym zakończono 22 procedur „Niebieskie Karty”.

Z ilości osób objętych procedurami NK jednoznacznie wynika, że zjawisko przemocy w Gminie Turawa ma niestety tendencję wzrostową w stosunku do 2024 roku.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego biorą udział m.in. w szkoleniach, konferencjach i webinarach online, mających na celu poszerzenie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, podejmowania współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi oraz sposobu pracy z osobami zarówno doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc domową.

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	2024	2025
Liczba wszczętych procedur NK	<u>15</u>	<u>26</u>
w tym procedura wszczęta przez		
GOPS	3	5
Policję	9	16
Oświatę	3	4
Ochrona Zdrowia	0	1
Liczba rodzin, w których prowadzono procedury „Niebieskie karty”	<u>20</u>	<u>31</u>
Liczba osób objętych poradnictwem, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy)	<u>46 osoby</u>	<u>83 osoby</u>
Liczba członków rodziny w których prowadzone było postępowanie „Niebieskie Karty”	72 osoby	109 osoby
Liczba osób, doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty"	<u>56 osób</u>	<u>43 osób</u>
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskie Karty" wskazanych jako sprawcy przemocy	<u>21 osób</u>	<u>36 osób</u>

Tabela 1. Procedura Niebieskie Karty w Gminie Turawa w 2024 i 2025 roku (opracowanie własne)

W 2025 roku w każdej rodzinie objętej procedurą Niebieskie Karty dokonano diagnozy zjawiska przemocy przez powołane grupy diagnostyczno-pomocowej zajmującej się zbieraniem informacji, oceną realnego zagrożenia, weryfikacją zeznań, informowaniem o możliwościach

skorzystania z różnych form pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej, medycznej itp. Dla każdej osoby dotkniętej przemocą domową w ramach procedury Niebieskie Karty opracowany został Indywidualny plan pomocy. Sytuacja rodzin dotkniętych przemocą na bieżąco była monitorowana przez pracowników socjalnych bądź asystenta rodziny oraz Policję, kuratora, a sytuacja małoletnich dzieci przez pracowników oświaty.

W ramach procedury Niebieskie Karta na bieżąco prowadzone były działania mające zapobiegać występowaniu przemocy domowej przez instytucję:

- **Policja** - działania podejmowane przez funkcjonariuszy policji polegały na systematycznych wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny w jej miejscu zamieszkania, informowaniu rodzin o prawach i możliwościach uzyskania pomocy, przeprowadzaniu rozmów prewencyjnych z osobami wskazanymi jako osoby stosujące przemoc i informowaniu o konsekwencjach niewłaściwych zachowań.
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie** - pracownicy GOPS pozostawali w systematycznym kontakcie z osobami, doznającymi przemocy. Podejmowane przez nich działania miały na celu monitorowanie sytuacji rodzin. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turawie prowadzili również rozmowy motywujące z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Osoby objęte procedurą Niebieskie Karty mobilizowane były do kontaktu z psychologiem i/lub prawnikiem, a także do udziału w grupach wsparcia czy w programach korekcyjno - edukacyjnych.
Ponadto, pracownicy kierowali zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 par. 1 kk, wnioski o wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego przez rodzinę lokalu mieszkaniowego/domu, zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego przez rodzinę lokalu, zakazu zbliżania się do osób doświadczających przemocy domowej oraz wnioski o stwierdzenie podstaw do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody dotyczące osób z zaburzeniami psychicznymi.
- **Placówki oświatowe** - działania przedstawicieli szkół i przedszkoli koncentrowały się na pomocy dzieciom, w zakresie psychologiczno-pedagogicznym w formie m.in. porad, konsultacji. Obserwacji pod kątem niepokojących zachowań ucznia. Prowadzona była również współpraca z rodzicami. Ponadto w razie konieczności kierowane były wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny czy zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa dot. znęcania się nad dzieckiem.
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie** - w ramach procedury Niebieskiej Karty członkowie Komisji powołani do grup diagnostyczno-pomocowych, diagnozowali sytuację rodzin dotkniętych przemocą domową związaną z nadużywaniem alkoholu. Ponadto Członkowie uczestniczyli w posiedzeniach grup, współpracowali z innymi instytucjami, prowadzili rozmowy motywujące ze sprawcami przemocy oraz podejmowali działania zmierzające do skierowania ich na leczenie odwykowe. Udzielali także informacji i wsparcia osobom doznającym przemocy, współtworzyli i monitorowali realizację planów pomocy oraz dokumentowali podejmowane czynności w ramach procedury. W 2025 r. Członkowie Komisji zostali powołani do 13 grup diagnostyczno -pomocowych w ramach procedur NK w rodzinach

dotkniętych problemem przemocy. Komisja w 2025 r. prowadziła postępowania wobec 12 członków z tych rodzin.

- **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej** - kuratorzy nadzorowali zachowanie i sposób funkcjonowania osoby skazanej za znęcanie się nad rodziną, przeprowadzając rozmowy prewencyjne, kontrolując przestrzeganie przez skazanego zaleceń sądu dotyczących np. powstrzymywania się od spożywania alkoholu. Dodatkowo sprawdzany był stan bezpieczeństwa domowników. W przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej nadzór dotyczy kontroli nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej.

W związku z interdyscyplinarnym charakterem pracy z rodziną doświadczającą przemocy, kluczową kwestią jest koordynacja działań różnych podmiotów zaangażowanych w realizację uzgodnionego planu działania. Działalność Zespołu opiera się na pracy wielu osób, podkreślić jednak należy, iż interdyscyplinarne współdziałanie przedstawicieli służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, daje możliwość głębszego wnikięcia i rozpoznania środowiska rodzinnego oraz pozwala na trafniejsze postawienie diagnozy sytuacji, w jakiej rodzina się znajduje.

Instytucje i podmioty starają się maksymalnie wspierać rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w jakich się znalazły, co w efekcie przyczynia się do ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinach zamieszkałych na terenie Gminy Turawa.

PODSUMOWANIE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Turawa wzorem lat ubiegłych były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach zgodnie z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 oraz w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2025.

Przedstawiciele instytucji starali się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych.

Dzięki podejmowanym działaniom przez zespół interdyscyplinarny oraz grupy diagnostyczno – pomocowe wzrósł poziom świadomości w zakresie możliwego wsparcia u osób doznających przemocy.

W dążeniu do osiągnięcia zamierzonych celów programu istotne jest:

- Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, oświatą, służbą zdrowia, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy domowej;

- Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach itp.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.